

ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Кафедра економіки

Факультет економіки і підприємництва

Викладач: к.е.н., доцент кафедри економіки Ревуцька А.О.

Анотація:

Мета курсу (інтегральна компетентність) - здатність ефективного психологічного аналізу економічних явищ на різних рівнях соціального життя та здатність до здійснення професійної діяльності.

Цілі курсу (програмні компетентності):

– наукової орієнтації у міждисциплінарній галузі знань, якою є навчальна дисципліна;

– аналізу психологічних закономірностей економічної діяльності різних суб'єктів господарювання;

– орієнтуватися в умовах функціонування ринку праці у сучасному суспільстві, оцінювати об'єктивну і суб'єктивну сторони ринку праці;

– регулювати економічну поведінку в умовах ринкових перетворень з урахуванням соціально-психологічних чинників.

Програмні результати навчання:

- аргументовано викладати власні погляди на актуальні проблеми економічної психології;

- глибоко аналізувати психологічні закономірності економічної діяльності різних суб'єктів господарювання;

- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій;

- використовувати діагностичні методи для вивчення психологічних аспектів економічної діяльності на рівні індивіда, соціальної групи, виробничого колективу.

Короткий зміст курсу:

Еволюція економіко–психологічних ідей. Період нероздільності економічного і психологічного знання, коротка історія економічної психології. Еволюція людського чинника в економічній науці, «економічна» і реальна людина. Об'єкт, предмет, завдання і методи економічної психології. Психологічні детермінанти економічної поведінки. Порівняння економічного і психологічного підходів до вивчення економічної поведінки: схожість і відмінності. Теорія ігор і економічна поведінка. Постулат «раціональної» людини і реальна людина. Чинники економічної поведінки: когнітивні, афектні, мотиваційно-вольові. Загальні проблеми психології грошей. Причини і історія виникнення грошей. Соціокультурні особливості відношення до грошей. Відношення до грошей у різних соціальних груп, стратифікація людей по відношенню до величини оплати праці, гроші як мірило стосунків між людьми і країнами. Вплив грошей на формування особи. Етапи формування відношення до грошей. Вплив вольових якостей на відношення до грошей, взаємозв'язок самооцінки з грошовою поведінкою. Економічна соціалізація. Вплив грошей на формування професійної спрямованості. Грошові типи особистості. Психологічні особливості функціонування грошей поза сферою товарного виробництва. Класичні напрями психології у вивченні феномену грошей. Психоаналіз грошей – З. Фрейд, теорія розвитку Ж. Піаже, біхевіористичні

теорії – Б. Скінер. Чинники, що формують відношення людей до грошей і грошову поведінку. Види і причини грошової патології. Гемблінг як варіант патологічної грошової поведінки. Переживання раннього дитинства, міжгрупове суперництво, релігія і етика, вік, соціальне оточення, економічний стан, особові особливості. Емоційна основа грошової патології: безпека, влада, любов, свобода. Сміслові межі поняття «ринок праці». Умови функціонування ринку праці в сучасному суспільстві. Об'єктивна і суб'єктивна сторони ринку праці, моделі ринку праці. Характеристика ринків праці з різними соціокультурними регуляторами поведінки. Східний ринок праці, західний ринок праці, російський ринок праці. Вплив соціокультурних чинників на психологію стосунків в тріаді: працівник, працедавець, держава. Психологічний портрет східного, західного і вітчизняного працівника. Підприємництво як діяльність. Три хвили вітчизняного підприємництва. Психологічні дослідження малого і середнього бізнесу. Проблема якостей особи підприємця. Психологічні бар'єри до підприємництва. Психофізіологічний підхід до дослідження підприємництва. Мотивація підприємницької діяльності, потреба в досягненні, потреби власті, відношення до незалежності. Сприйняття ризику підприємцями. Психологічний портрет підприємця. Психологічні моделі підприємництва, загальні риси підприємців. Психологічні типи підприємців. Підприємець і менеджер – схожість і відмінність. Особовий портрет зарубіжного підприємця. Відмінність особових рис вітчизняного підприємця від зарубіжного. Визначення багатства і бідності. Гроші як символ багатства і бідності. Багатство і бідність в суспільній свідомості. Економічна ідентичність багатих і бідних. Психічне благополуччя. Освіта як чинник благополуччя. Моделі поведінки багатих і бідних. Чинники низхідної мобільності. Причини, що генерують бідність. Локус контролю і економічні стратегії поведінки. Психологічні особливості жебраків.